

Protestantse Gemeente Utrecht

Jaarrekening 2020

van het

College van Kerkrentmeesters

kerk in de stad, kerk vóór de stad

versie 3

21 mei 2021

Inhoudsopgave

	pagina
Verantwoording	2
Organisatie	3
Verslag van het CvK	4
Verklaringen van CvK en AK	5
Grondslagen	6
Balans	8
Staat van Baten en Lasten	9
Specificaties Balans	10
Overige rechten en verplichtingen	24
Operationele Baten en Lasten	25
Incidentele Baten en Lasten	31
Resultaatbestemming	32
 Bijlagen	
1. Balans en weerstandsvermogen per wijk	33
2. Baten en Lasten per wijk	34
3. Bijdragen per wijk	35
4. Exploitatie per kerkgebouw	36

De bijlagen vallen buiten het bestek van de accountantscontrole.

Verantwoording

Financiële administratie en samenstelling jaarrekening:

Bureau van de Protestantse Gemeente Utrecht
Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht

030 - 2737540
www.pgu.nu

KvK-nummer 76367657

Controle jaarrekening:

Van Ree Accountants
Postbus 137
3430 AC Nieuwegein

Organisatie

De Protestantse Gemeente Utrecht als geheel heeft rechtspersoonlijkheid (naast de Diaconie, die een aparte jaarrekening publiceert). De Algemene Kerkenraad is verantwoordelijk voor de 'zorg' voor de gemeente, maar legt de 'verzorging' in handen van het College van Kerkrentmeesters (Kerkorde PKN ordinantie 11).

De bevoegdheid van het College van Kerkrentmeesters (CvK) wordt begrensd door het vastgestelde (financiële) beleid van de PGU. De basis daarvoor vormen het beleidsplan van de gemeente, opgesteld onder verantwoordelijkheid van de AK, en de jaarlijkse begroting die door het CvK wordt voorbereid en door de AK wordt vastgesteld. AK en CvK kunnen alleen in onderlinge overeenstemming afwijken van het staande beleid.

Het CvK vertegenwoordigt de gemeente in vermogensrechtelijke aangelegenheden. Alleen het CvK kan overeenkomsten op het gebied van personeel, gebouwen of financiën aangaan. De voorzitter en secretaris van het CvK zijn tekenbevoegd namens de PGU.

De PGU bestond in 2020 uit 10 wijkgemeenten en was eigenaar van 10 kerkgebouwen. De financieel-administratieve indeling van de PGU is gebaseerd op een combinatie van beide:

Kostenplaats	Status	Kerkgebouw	E/H	Leden	Bijdragen
Centraal	Protestantse Gemeente				
Janskerkgemeente	Wijkgemeente	Janskerk	H	361	105
Jacobikerk	Wijkgemeente	Jacobikerk	E	1.807	313
CP Domkerk	Wijkgemeente	Domkerk	E	1.270	211
Op Zuilen	Wijkgemeente	Oranjekapel	E	1.585	204
Johannescentrum	Wijkgemeente	Johannescentrum	E	1.133	225
Tuindorpkerk	Wijkgemeente	Tuindorpkerk	E	1.675	285
Nieuwe Kerk	Wijkgemeente	Nieuwe Kerk	E	1.384	248
Wilhelminakerk	Wijkgemeente	Wilhelminakerk	E	1.224	111
Nicolaikerk	Wijkgemeente	Nicolaikerk	E	2.833	388
Utrecht-West	Wijkgemeente	Wijkplaats (Diak.)	H	2.116	180
De Haven	Pioniersplek		H	33	18
Fluisterstille Stem	Pioniersplek				
Janskerk	Gebouw (Centraal)	Janskerk	E		
Bethelkerk	Gebouw (Centraal)	Bethelkerk	E		
Totaal				15.421	2.288

Per kostenplaats is aangegeven of sprake is van exploitatie (E) of van huur (H) van het kerkgebouw. Per wijk is het aantal in het LRP ingeschreven personen (leden, vrienden etc.) vermeld, en daarnaast het aantal bijdragen via de Actie Kerkbalans.

De wijkgemeenten hebben een eigen gedelegeerde verantwoordelijkheid voor de financiën van de wijk, voor het beheer van het kerkgebouw, en voor het werkgeverschap van de medewerkers. De pioniersplekken De Haven en De Fluisterstille Stem functioneren financieel-administratief als (kleine) wijken.

Voor alle wijken met leden zijn wijkjaarrekeningen opgesteld, die zijn samengevat in bijlage 1 (balans) en bijlage 2 (baten en lasten) van deze jaarrekening.

De kostenplaats PGU-Centraal representeert de gemeenschappelijke beheerszaken van de PGU, die onder de rechtstreekse verantwoordelijkheid van het CvK vallen. Er zijn aparte kostenplaatsen voor de gebouwen Janskerk en Bethelkerk, die centraal worden beheerd.

Verslag van het College van Kerkrentmeesters

Met deze geconsolideerde jaarrekening van de Protestantse Gemeente Utrecht verschaft het College van Kerkrentmeesters inzicht in de balans per 31-12-2020, en daarmee in de opbouw en samenstelling van het vermogen, en in alle baten en lasten in het boekjaar 2020.

De jaarrekening 2020 sluit met een balanstotaal van	€ 24.185.605
een operationeel resultaat over het boekjaar 2020 van	- € 435.663
en een resultaat over het boekjaar 2020 van	- € 301.921

De coronacrisis had en heeft grote gevolgen voor het kerkelijk leven. De kerkgebouwen gingen dicht en het was in 2020 niet of nauwelijks mogelijk om als gemeente samen te komen. Met veel inspanning en creativiteit werden er (online) kerkdiensten en ontmoetingen georganiseerd.

Ook voor de financiën van de PGU had corona grote gevolgen. Door de sluiting van de kerken viel € 575.000 aan begrote opbrengsten weg. Dit betrof vooral de incidentele verhuur en de inkomsten van de bezoekers aan de Domkerk.

De Kerkbalans-inkomsten bleven in 2020 op peil. De gemeenteleden bleken bovendien in de loop van 2020 bereid € 225.000 extra bij te dragen om het door corona veroorzaakte tekort te beperken. Tevens compenseerde de NOW-tegemoetkoming van de overheid van € 110.000 een deel van het tekort. De inkomsten uit beleggingen kwamen € 50.000 lager uit dan begroot. Alles bij elkaar bleven de operationele baten € 300.000 achter.

Er waren niet begrote uitgaven voor de faciliteiten voor het streamen van de kerkdiensten, maar er vielen ook kosten weg, omdat activiteiten door corona geen doorgang konden vinden. In totaal kwamen de operationele lasten iets hoger uit dan was begroot.

Het operationele resultaat, dat wil zeggen het saldo van de reguliere baten en lasten, kwam uit op een tekort over 2020 van € 436.000. Voorzien was een tekort van € 127.000.

Er was een positief saldo van de incidentele baten en lasten van € 134.000. Belangrijke baten waren de waardestijging van de woningen en een aantal nalatenschappen. De incidentele lasten bestonden onder andere uit een dotatie voor de Dom-restauratie ten laste van een bestemmingsreserve en een investering in onroerend goed.

Hierdoor wordt 2020 afgesloten met een negatief resultaat van € 302.000.

De financiële gevolgen van de coronacrisis verschillen per wijk, afhankelijk van de mate waarin begrote gebouweninkomsten wegvielen. Vooral de exploitatie van de vier binnenstadskerken kreeg zware klappen. De Jacobikerk kon het verlies geheel opvangen dankzij extra bijdragen van de gemeente. Voor de Domkerk en de Nicolaïkerk lukte dit voor een belangrijk deel. De Janskerk, zonder eigen leden, had die mogelijkheid niet.

De andere wijken zijn minder of niet afhankelijk van inkomsten uit incidentele verhuur en hadden daarom financieel wat minder last van de coronacrisis.

Ondanks het moeilijke financiële jaar hebben alle wijken voldoende weerstandsvermogen.

Bij de resultaatbestemming hebben de wijken, afhankelijk van een positief of negatief resultaat, toegevoegd of onttrokken aan eigen bestemmingsreserves.

Er is € 166.000 ten laste van algemene bestemmingsreserves gebracht, tegenover € 53.000 aan toevoegingen. De grootste onttrekking betrof € 75.000 aan Ad Voogt subsidies.

Na resultaatbestemming resulteert een negatief saldo van € 256.000, dat ten laste komt van de algemene reserves.

Gedurende het jaar had het College van Kerkrentmeesters al besluiten genomen voor het reserveren van in totaal € 910.000 voor specifieke bestemmingen ten laste van de algemene reserves. Daarin is begrepen een mogelijke investering van € 750.000 door de PGU en de wijk Kerk op Zuilen in de herontwikkeling van de Bethelkerk, indien aan strikte voorwaarden wordt voldaan.

Het operationele tekort over 2020 bedraagt dus € 436.000. In de begroting voor 2021 is, rekening houdend met de nog voortdurende coronasituatie, een tekort voorzien van € 595.000. De hoop en verwachting is dat in de loop van dit jaar de beperkingen in verband met corona geleidelijk worden opgeheven en dat onze kerken weer open mogen. Misschien dat in 2022 de exploitatie weer in evenwicht kan worden gebracht.

Om de financiële ontwikkeling van de PGU ook voor de langere termijn richting te kunnen geven zal in 2021 niet alleen de begroting voor 2022, maar ook een meerjarenbegroting voor de komende vijf jaar worden opgesteld, uitgaande van de plannen en verwachtingen van de wijken.

Utrecht, voorjaar 2021.

Verklaring van het College van Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Utrecht verklaart dat de jaarrekening over het jaar 2020 in overeenstemming met de richtlijnen van de Protestantse Kerk in Nederland is opgesteld en biedt deze aan de Algemene Kerkenraad aan.

Datum :

Dhr. T. van Stuijvenberg
voorzitter

Dhr. T. van Kooten
secretaris

Dhr. W.P. van Grootheest
penningmeester

Verklaring van de Algemene Kerkenraad

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Utrecht verklaart dat de jaarrekening over het jaar 2020 in eerste lezing voorlopig is vastgesteld, ter inzage is voorgelegd aan de gemeente en in tweede lezing definitief is vastgesteld.

Datum :

Ds. J. Nottelman
voorzitter

Ds. B.A.M. Luttikhuis
scriba

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de 'Richtlijn Begroting en Jaarverslaggeving PKN' van het Generale College Behandeling Beheerszaken van de Protestantse Kerk in Nederland. Via FRIS, het financiële rapportagesysteem van de PKN, wordt de jaarrekening ter goedkeuring voorgelegd aan het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken.

Materiële vaste activa

De kerkgebouwen, inclusief de kerkelijk gebonden inventaris, zijn tezamen gewaardeerd op één euro.

Verbouwingen of herinrichtingen van kerken worden niet geactiveerd, maar komen direct ten laste van de exploitatie of van het eigen vermogen, bijvoorbeeld van daartoe gevormde bestemmingsreserves.

Niet direct kerkelijk gebonden gebouwen, zoals woningen, worden gewaardeerd op de reële marktwaarde, met de actuele WOZ-waarden als uitgangspunt.

Substantiële investeringen in niet direct kerkelijk gebonden inventaris en installaties kunnen worden geactiveerd en worden dan lineair afgeschreven over de economische levensduur.

Financiële vaste activa

Leningen aan derden worden opgenomen tegen de reële waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico op oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Vlottende activa

Voor het beheer van de beleggingsportefeuilles is een beleggingsstatuut opgesteld, waarin naast financiële ook ethische richtlijnen zijn vastgelegd voor de fondsbeheerder. Dit geldt voor het vermogen van de PGU en voor het Kapitaal Onderhoud Rijksmonumentale Kerken.

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele marktwaarde.

De vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico op oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Algemene reserve

Dit is de in het verleden opgebouwde financiële reserve van de PGU, waarbij aan elk van de wijken het eigen aandeel daarin wordt toegerekend. Het jaarlijkse resultaat wordt toegevoegd aan of ten laste gebracht van de algemene reserve, voor zover geen andere bestemming is aangemerkt.

Herwaarderingsreserve

Deze reserve representeert de waarde van de niet kerkelijk gebonden onroerende zaken van de PGU en komt overeen met de waardering van deze materiële vaste activa.

Bestemmingsfonds

Het bestemmingsfonds Kapitaal onderhoud rijksmonumentale kerken wordt tot het eigen vermogen gerekend, hoewel de PGU een deel van dit kapitaal in vruchtgebruik heeft. Het rendement van het kapitaal wordt aangewend voor het onderhoud van de vier rijksmonumentale kerken.

Bestemmingsreserves

Delen van het eigen vermogen zijn geoormerkt door het instellen van bestemmingsreserves. Alle wijzigingen van deze reserves behoeven de instemming van het College van Kerkrentmeesters.

Voorzieningen

Er zijn voorzieningen ingesteld voor het verevenen van de onderhoudskosten van de gebouwen en orgels over meerdere jaren. Aan de voorzieningen liggen meerjarenbegrotingen ten grondslag. Daarin wordt rekening gehouden met enerzijds de kosten van het geplande onderhoud en anderzijds met de inkomsten uit dotaties uit de wijkexploitatie, uit rendement op het onderhoudskapitaal en uit subsidies.

Tenzij expliciet anders is besloten, komen alleen uitgaven ten laste van de voorziening, die in de meerjaren onderhoudsbegroting zijn voorzien. Verbouwingen en vernieuwing van het interieur vallen daar in principe niet onder.

Schulden

Langlopende schulden hebben een looptijd langer dan een jaar.

Operationele baten en lasten

De baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Bij meerjarige toezeggingen aan derden worden deze kosten verdeeld over de perioden waarop ze betrekking hebben.

Het verschil tussen de operationele baten en lasten is het 'Operationele resultaat'.

Incidentele baten en lasten

Hieronder vallen, naast (substantiële) onvoorziene inkomsten en uitgaven, in ieder geval de aan- en verkopen van onroerend goed, de herwaardering van het vastgoed en de legaten.

Het operationele resultaat plus het saldo van de incidentele baten en lasten is het 'Resultaat'.

Resultaatverdeling

Bij de resultaatverdeling wordt het resultaat van het boekjaar (inclusief incidentele baten en lasten) verrekend met het eigen vermogen. Dit betreft de toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves en de aanpassing van de herwaarderingsreserve aan de waardering van het vastgoed. Het resterende saldo van het resultaat wordt per wijk/kostenplaats verrekend met de algemene reserves.

Balans

na resultaatbestemming	31-12-2020	31-12-2019
	€	€
Activa		
Materiële vaste activa		
Kerkgebouwen	1	1
Overig vastgoed	5.081.979	4.579.669
Inventaris	7.550	12.950
	5.089.530	4.592.620
Financiële vaste activa		
Lening aan Stichting Prinsenhof	2.012.799	2.057.353
Lening aan Stichting Motion Church	172.500	215.000
	2.185.299	2.272.352
Vlottende activa		
Beleggingsportefeuille	9.956.848	9.790.718
Project herontwikkeling Bethelkerk	362.035	362.685
Voorraad Domshop	30.000	30.000
Vorderingen	313.741	115.194
Liquide middelen	6.248.153	7.532.582
	16.910.776	17.831.179
Totaal activa	24.185.605	24.696.153
Passiva		
Eigen vermogen		
Algemene reserves	7.971.094	9.137.402
Herwaarderingsreserve gebouwen	5.081.979	4.579.669
Bestemmingsfonds		
Kapitaal rijksmonumentale kerken	4.800.949	4.800.949
Bestemmingsreserves		
PGU algemeen	2.042.512	1.595.104
Wijkgemeenten	1.346.479	1.431.810
	21.243.014	21.544.934
Voorzieningen		
Rijksmonumentale kerken	1.077.911	1.355.148
Niet rijksmonumentale kerken	607.270	602.254
Overig onderhoud	522.681	481.620
	2.207.862	2.439.022
Schulden		
Langlopende schulden	260.048	256.523
Kortlopende schulden	474.682	455.674
	734.730	712.197
Totaal passiva	24.185.605	24.696.153

Staat van Baten en Lasten

	Begroting 2021 €	Realisatie 2020 €	Begroting 2020 €	Realisatie 2019 €
Baten				
Gebouwen	750.550	592.689	1.167.650	1.127.358
Bijdragen	1.609.650	1.812.324	1.582.700	1.610.619
Financiële baten	321.000	246.224	300.100	859.392
Subsidies	388.350	410.049	313.300	334.330
Totaal baten	3.069.550	3.061.288	3.363.750	3.931.700
Lasten				
Gebouwen	1.109.300	1.052.916	992.600	986.418
Medewerkers	2.022.300	1.983.470	1.973.500	1.717.580
Gemeentelieven	226.800	166.550	192.700	155.154
Administratie en beheer	197.350	178.535	216.750	194.924
Verplichtingen	109.200	115.479	114.900	113.878
Totaal lasten	3.664.950	3.496.950	3.490.450	3.167.954
Operationeel resultaat	595.400-	435.663-	126.700-	763.746
Incidentele baten en lasten				
Incidentele baten		145.001		982.178
Incidentele lasten		513.570-		884.846-
Herwaardering vastgoed		502.310		256.669
Incidenteel		133.742		354.001
Resultaat boekjaar	595.400-	301.921-	126.700-	1.117.747
Resultaatbestemming				
Naar bestemmingsreserves	28.200	126.946	74.500	326.656
Uit bestemmingsreserves	285.200-	674.869-	219.700-	87.657-
Mutatie herwaarderingsreserve	-	502.310	-	256.669
Naar algemene reserves	338.400-	256.307-	18.500	622.079
Resultaat	595.400-	301.921-	126.700-	1.117.747
Herbestemming gedurende boekjaar				
Naar bestemmingsreserves		910.000		
ten laste van algemene reserves		910.000-		
Resultaat		301.921-		

Specificaties Balans

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen

De kerken van de Protestantse Gemeente Utrecht worden pro memorie gewaardeerd op € 1.

	31-12-2020	31-12-2019
Totaal kerkgebouwen	1	1

Hieronder is de herbouwwaarde van de kerkgebouwen gespecificeerd, zoals deze wordt aangehouden voor de opstalverzekering. De economische waarde van de kerken is belangrijk lager dan de herbouwwaarde.

Kerkgebouw	Monument	Herbouwwaarde	Herbouwwaarde
		31-12-2020	31-12-2019
Domkerk	R	70.714.200	69.399.300
Jacobikerk	R	35.828.600	35.162.400
Janskerk	R	29.700.100	29.147.800
Nicolaïkerk	R	20.428.500	20.048.600
Buurkerk	R	pm	pm
Bethelkerk	G	4.912.400	3.797.200
Johanneskerk	G	3.950.300	3.235.700
Nieuwe Kerk	G	6.828.900	5.811.300
Tuindorpkerk	G	8.454.200	6.953.800
Wilhelminakerk	G	4.877.900	4.039.600
Oranjekapel	-	2.091.800	1.662.000
		187.786.900	179.257.700

De kerkgebouwen worden onderscheiden in rijksmonumenten (R) en gemeentelijke monumenten (G). Alleen de Oranjekapel heeft geen monumentale status.

De Bethelkerk is sinds september 2017 buiten gebruik. Er wordt geïnvesteerd in de herontwikkeling van het gebouw. Zie vlottende activa.

Overig vastgoed

Het niet primair kerkelijke onroerend goed wordt gewaardeerd tegen de reële marktwaarde. Deze wordt gelijkgesteld aan de taxatiewaarde voor de Wet Onroerende Zaakbelasting (WOZ), tenzij anders vermeld.

De totale waarde van deze materiële vaste activa correspondeert met de herwaarderingsreserve in het eigen vermogen. Zie ook de toelichting aldaar.

In het boekjaar 2021 zullen de waardering van het onroerend goed en de relatie met de herwaarderingsreserve worden heroverwogen.

- specificaties balans -

Niet kerkelijk onroerend goed	31-12-2020	31-12-2019
Pastorie Abraham Keerstraat 19	554.000	402.000
Pastorie van Lidth de Jeudestraat 2	787.000	800.000
Pastorie Van Everdingenlaan 48	498.000	477.000
Pastorie Van Everdingenlaan 52	499.000	477.000
Pastorie Aartsbisschop Romerostraat 580	524.000	482.000
Kosterswoning Bethelkerk, Burg. Norbruislaan 1	257.000	257.000
Kosterswoning Nieuwe Kerk, Bollenhofsestraat 140	430.000	405.000
Kosterswoning Wilhelminakerk, Hobbemastraat 41	345.000	312.000
Kosterswoning Janskerk, Janskerkhof 28	491.000	447.000
Perceel Prinsenhof, Eykmanlaan 433	200.000	200.000
Woning Leeuwesteyn (in aanbouw)	496.979	320.669
Woning Vrouwe Justitiaplein 12	pm	pm
Totaal	5.081.979	4.579.669

De pastorie Abraham Keerstraat is per 4-1-2021 verkocht voor € 554.000 en is op die verkoopprijs gewaardeerd.

De voormalige pastorie van Lidth de Jeudestraat wordt in 2021 verbouwd tot twee zelfstandig te verhuren wooneenheden.

In 2018 is een koopovereenkomst gesloten voor € 572.350 voor een nieuw te bouwen woning in Leeuwesteyn, Leidsche Rijn, op te leveren in 2021. De waardering betreft de al betaalde bouwkosten.

De waarde van het perceel aan de Eykmanlaan, waarop het gezondheidscentrum van de Stichting Exploitatie Prinsenhof is gebouwd, is gesteld op € 200.000.

Het appartement aan het Vrouwe Justitiaplein is in 2013 verkregen uit een erfenis ten behoeve van de wijkgemeente Nicolaikerk. Het huis is in vruchtgebruik bij de huidige bewoner. De voorwaarden in het testament zijn zodanig, dat aan de woning geen waardering wordt toegekend.
De WOZ-waarde per 1-1-2020 bedroeg € 663.000.

Inventaris

Alleen de niet kerkelijk gebonden inventaris, zoals kantoor- en cateringapparatuur, wordt geactiveerd. Deze wordt in vijf jaar lineair afgeschreven.

	31-12-2020	31-12-2019
Waarde inventaris begin boekjaar	12.950	19.150
Afschrijvingen	5.400-	6.200-
Totaal bedrijfsinventaris	7.550	12.950

Financiële vaste activa

Tot en met de jaarrekening 2019 werden onder de Financiële vaste activa de beleggingen van de PGU verantwoord. In overeenstemming met de richtlijnen zijn deze nu onder de liquide middelen gerubriceerd. Directe aanleiding is de spreiding in 2020 van het Kapitaal voor de Rijksmonumentale kerken over verschillende banken en bankrekeningen in verband met de negatieve rente.

De resterende financiële vaste activa zijn de meerjarige leningen van de PGU aan derden.

<u>Lening aan Stichting Exploitatie Prinsenhof</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	2.057.353	2.100.163
Aflossingen	44.554-	42.810-
Lening per ultimo boekjaar	<u>2.012.799</u>	<u>2.057.353</u>
Renteopbrengst in boekjaar	4,00% 81.483	4,00% 83.227

Zie de toelichting op de Prinsenhof bij de Overige rechten en verplichtingen.

Aan de stichting is in 2016 een langlopende lening verstrekt van € 2.200.000 voor de realisatie van het gezondheidscentrum Prinsenhof op het perceel van de PGU aan de Eykmanlaan. De lening wordt in 30 jaar annuïtair afgelost, tegen een rente van 4% per jaar.

Naast rente en aflossing betaalde de Stichting in 2020 € 10.745 aan de PGU als huur voor het perceel aan de Eykmanlaan.

<u>Lening aan Stichting Motion Church</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	215.000	300.000
Aflossingen	42.500-	85.000-
Lening per ultimo boekjaar	<u>172.500</u>	<u>215.000</u>
Renteopbrengst in boekjaar	2,20% 4.730	2,20% 7.189

Bij de verkoop van de Marcuskerk aan de Stichting Motion Church eind 2018 is door de PGU een lening verstrekt aan de koper van € 300.000, tegen een rente van 2,2% per jaar.

Vlottende activa

Beleggingsportefeuille PGU		<u>31-12-2020</u>		<u>31-12-2019</u>
Begin boekjaar		9.790.718		9.007.872
Beleggingsresultaat (na aftrek kosten)	1,70%	166.130	8,69%	782.846
Waarde per ultimo boekjaar		9.956.848		9.790.718

Het grootste deel van het vermogen van de PGU is belegd in een portefeuille die wordt beheerd door ABN-AMRO MeesPierson, op basis van een mandaat waarin de PGU regels heeft vastgelegd met betrekking tot risicospreiding en verantwoord beleggen. De portefeuille wordt gewaardeerd tegen de actuele waarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder.

Op de portefeuille werd een resultaat behaald van 1,70%. In de begroting was gerekend met 2,5% rendement.

De wijkvereniging Nieuwe Kerk neemt deel in de algemene portefeuille van de PGU. Het aandeel van de wijkvereniging per 31-12-2020 bedraagt € 210.048. Zie langlopende schulden.

<u>Samenstelling portefeuille PGU</u>	<u>Verdeling per 31-12-2020</u>		<u>Rendement</u>
Aandelen	22,1%	2.201.427	0,96%
Obligaties	60,7%	6.045.961	1,25%
Alternatieve beleggingen	4,9%	483.480	-0,12%
Liquiditeiten	12,3%	1.225.981	-0,39%
Totaal	100,0%	9.956.848	1,70%

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Historisch rendement beleggingsportefeuille	1,00%	4,24%	2,39%	-3,91%	8,69%	1,70%

Project herontwikkeling Bethelkerk	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	362.685	162.944
Investerings voor herontwikkeling	17.155	207.639
Verkoop orgel Bethelkerk	10.000-	-
Exploitatie gebouw (o.a. tijdelijke verhuur)	7.805-	7.898-
Totaal project Bethelkerk	362.035	362.685

De Bethelkerk wordt herontwikkeld tot nieuwe vierplek voor de wijkgemeente op Zuilen en tot buurtklooster en appartementen. De investeringen in de herontwikkeling en het exploitatiesaldo van de doorlopende kosten en baten van het gebouw worden geactiveerd en zullen t.z.t. worden verrekend met de opbrengst van het project.

Voorraden	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Voorraad Domshop	30.000	30.000

- specificaties balans -

<u>Vorderingen</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Debiteuren verhuur wijken	46.744	36.152
Nog te ontvangen door wijken	22.445	23.472
Nog te ontvangen door PGU-Centraal	77.910	6.277
Aangekondigde nalatenschappen	110.000	-
Rekening courant Diakonie	4.221-	3.251
Rekening courant Stichting Prinsenhof	47.332	30.342
Rekening courant Choral Evensong & Pub	3.717	14.426
Rekening courant Museum Speelklok / Buurkerk	-	5.255-
Vooruit betaalde kosten	7.210	3.925
Betaalde borgsommen	2.605	2.605
Totaal vorderingen	<u>313.741</u>	<u>115.194</u>

Twee nalatenschappen zijn in 2020 aangegekondigd, maar nog niet ontvangen. Overeenkomstig de meest actuele richtlijnen zijn deze al in dit boekjaar als incidentele baten verwerkt en als vordering geactiveerd.

Andere belangrijke nog te ontvangen posten zijn de energie-afrekeningen en de PKN-bijdragen voor het studentenpastoraat.

Het laten oplopen van de rekening courant met de Stichting Prinsenhof is een bewuste keuze om de negatieve rente te beperken.

<u>Liquide middelen</u>	aantal rekeningen		<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
	centraal	wijken		
ABN-AMRO	3	-	4.330.053	4.822.251
Rabo	5	19	1.300.219	2.659.118
SKG	2	-	590.201	20.501
ING	-	1	29.000	25.881
Kas en kruisposten	1	4	1.320-	4.831
Totaal	8	24	<u>6.248.153</u>	<u>7.532.582</u>

Het saldo aan liquide middelen is vooral zo hoog, omdat het Kapitaal voor Rijksmonumentale Kerken op bank(spaar)rekeningen staat. Zie toelichting bij het bestemmingsfonds. Tot en met 2019 werden hiervoor aparte bankrekeningen aangehouden, gerubriceerd onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

<u>Algemene reserves</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	9.137.402	8.515.323
Naar bestemmingsreserves, buiten exploitatie	910.000-	-
Exploitatiesaldo na resultaatbestemming	256.307-	622.079
Totaal PGU, inclusief wijkreserves	<u>7.971.094</u>	<u>9.137.402</u>

Door het CvK zijn in de loop van het jaar, los van de eigenlijke resultaatbestemming, besluiten genomen over het vormen of aanvullen van bestemmingsreserves ten laste van de algemene reserve:

<u>Naar bestemmingsreserves ten laste van algemene reserve</u>	<u>2020</u>
Reservering voor herbestemming Bethelkerk PGU	400.000
Reservering voor herbestemming Bethelkerk Kerk op Zuilen	350.000
Aanvulling reserve langdurig ziekteverzuim	100.000
Vorming bestemmingsreserve archivering	60.000
Totaal	910.000

Zie ook de toelichting bij de genoemde bestemmingsreserves.

<u>Exploitatiesaldo boekjaar</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>
PGU-Centraal	280.369-	199.643
Wijkgemeenten	146.981	389.025
Janskerk	122.919-	33.411
Totaal exploitatiesaldo	256.307-	622.079

Het exploitatiesaldo is het saldo van resultaat dat zonder specifieke bestemming wordt toegevoegd aan de algemene reserves. Voor de toevoegingen per wijk wordt verwezen naar bijlage 2 en naar de wijkjaarrekeningen. Voor de stand van de algemene reserves per wijk: zie bijlage 1.

De Janskerk valt direct onder het College van Kerkrentmeesters. Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve van PGU-Centraal.

<u>Herwaarderingsreserve onroerend goed</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Stand begin boekjaar	4.579.669	4.323.000
Mutatie waardering	502.310	256.669
Totaal herwaarderingsreserve	<u>5.081.979</u>	<u>4.579.669</u>

De herwaarderingsreserve komt overeen met de waarde van het niet kerkelijk gebonden vastgoed. De volledige actuele waarde, zoals gespecificeerd bij de materiële vaste activa, is aangemerkt als reserve, omdat van sommige panden de oorspronkelijke aanschafwaarde niet bekend is.

In het boekjaar 2021 zullen de waardering van het onroerend goed en de relatie met de herwaarderingsreserve worden heroverwogen.

Bestemmingsfonds Kapitaal onderhoud rijksmonumentale kerken

De PGU is eigenaar van vijf rijksmonumentale middeleeuwse kerkgebouwen, namelijk de Domkerk, de Jacobikerk, de Janskerk, de Nicolaïkerk en de Buurkerk. De Buurkerk is in 1984 voor 500 jaar verhuurd aan de Gemeente Utrecht voor 100 gulden per jaar (€ 45,38) en huisvest het Museum Speelklok. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud en de kosten daarvan ligt bij de huurder.

Vier rijksmonumentale kerken worden onderhouden door de PGU. Voor de financiering van het groot onderhoud zijn de Hervormde Gemeente (nu PGU), de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in 1991 een overeenkomst aangegaan, waarin partijen zich wederzijds verplichten tot het in stand houden van een ten dele in vruchtgebruik gegeven kapitaal. Het rendement op de belegging van dit kapitaal is bestemd voor het financieren van het groot onderhoud. Jaarlijks wordt de opbrengst via een verdeelsleutel als extra dotatie toegevoegd aan de onderhoudsvoorzieningen via de exploitatie van de betreffende wijken.

		31-12-2020			31-12-2019
Kapitaal onderhoud rijksmonumentale kerken		4.800.949			4.800.949
<u>Specificatie kapitaal</u>		Storting	Vruchtgbr	Totaal	
Hervormde Gemeente Utrecht	1991	781.410	-	781.410	
Gemeente Utrecht	1991	-	299.495	299.495	
Provincie Utrecht	1991	-	335.797	335.797	
CP Domkerk (vruchtgebruik intern PGU)	2000	90.756	-	90.756	
Donateursfonds vijf kerken herleven	2000	262.140	-	262.140	
Gemeente Utrecht	2001	-	680.670	680.670	
Wijkgemeente Nicolaïkerk	2001	22.689	-	22.689	
Onderhoudsfonds mon. kerken (1990/1999)	2002	447.992	-	447.992	
Gemeente Utrecht	2005	250.000	-	250.000	
PGU (uit verkoopopbrengst Stefanuskerk)	2008	630.000	-	630.000	
Gemeente Utrecht	2009	500.000	-	500.000	
Provincie Utrecht	2009	500.000	-	500.000	
	Totaal	3.484.987	1.315.963	4.800.949	

Het kapitaal maakt als bestemmingsfonds deel uit van het eigen vermogen van de PGU. Ook het deel dat in vruchtgebruik is ontvangen wordt daartoe gerekend, omdat Provincie en Gemeente de in vruchtgebruik overgedragen gelden niet kunnen opeisen, zolang het kapitaal wordt gebruikt voor het onderhoud, zoals vastgelegd in de overeenkomst.

Voor de belegging van het kapitaal hebben de de subsidiënten een zeer defensief mandaat vastgesteld. Daarvoor werd oorspronkelijk een aparte beleggingsportefeuille aangehouden, later werd deze omgezet in aparte bankspaarrekeningen.

Vanaf 2020 is sprake van negatieve bankrente. Om deze te beperken is het kapitaal in 2020 verdeeld over verschillende banken en bankrekeningen van de PGU. Er is geen directe relatie meer tussen kapitaal en specifieke bankrekeningen.

Door het liquide kapitaal zijn de banksaldi dermate hoog dat in 2020 € 7.421 aan negatieve rente is betaald. Dit is als negatief rendement (-0,15%) toegerekend aan het Kapitaal Rijksmonumentale Kerken en ten laste gebracht van de vier onderhoudsvoorzieningen.

<u>Historisch rendement</u>	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kapitaal Rijksmonumenten	1,16%	0,87%	0,20%	0,05%	0,02%	-0,15%

Bestemmingsreserves PGU

het College van Kerkrentmeesters kan, al dan niet in het kader van de resultaatbestemming, voor delen van het centrale eigen vermogen een specifieke bestemming vaststellen.

De baten en lasten van de bestemmingsreserves van en voor de gehele PGU lopen via een aparte hulpkostenplaats (zie bijlage 2, voorlaatste kolom), waarvan het eindsaldo per definitie nul is. Dit voorkomt een onzuiver en jaarlijks schommelend beeld van de baten en lasten van de kostenplaats PGU-Centraal.

Specificatie bestemmingsreserves PGU	31-12-2019	bij	af	31-12-2020
1. Kapitaal niet-rijksmonumentale kerken	703.860	-	-	703.860
2. Ad Voogt fonds	729.702	1.361	74.750-	656.313
3. Langdurig ziekteverzuim	46.433	131.197	56.918-	120.712
4. Archivering PGU		60.000	30.479-	29.521
5. Herontwikkeling Bethelkerk		400.000	-	400.000
6. Verevening rendement wijkreserves		20.800	-	20.800
7. Studiefonds predikanten	45.469	-	3.803-	41.666
8. Wachtgeld predikanten	38.352	-	-	38.352
9. Pastoraat zorgcentra	15.288	-	-	15.288
10. Publiciteit / PUP	16.000	-	-	16.000
Bestemmingsreserves PGU	1.595.104	613.358	165.950-	2.042.512

1. Kapitaal onderhoud niet-rijksmonumentale kerken

In 2013 heeft het CvK besloten ook voor de kerken van de PGU, die geen rijksmonument zijn, een kapitaal te vormen, waarvan het rendement wordt gebruikt voor de financiering van het onderhoud.

Het kapitaal van € 703.860 is in de algemene portefeuille van de PGU belegd. Het beleggingsresultaat wordt via de exploitatie van de wijken extra gedoteerd aan de onderhoudsvoorzieningen.

In 2020 werd uit dit rendement € 12.000 gedoteerd voor vijf kerken.

2. Ad Voogt fonds

Het doel van het Ad Voogt fonds is het financieel ondersteunen van vernieuwingsprojecten binnen de Protestantse Gemeente Utrecht.

	2020	2019
Stand begin boekjaar	729.702	737.608
Legaten		30.608
Collecten vernieuwing stedelijk kerkenwerk / AV-fonds	1.361	9.336
Bestedingen aan projecten - zie hieronder	74.750-	47.850-
Ad Voogt fonds	656.313	729.702

Lopende projecten:	t/m 2019	2020	2021 e.v	Totaal
De Haven - Kerk voor de wijk 2018-2020	28.125	18.750	28.125	75.000
Pioniersplek Fluisterstille Stem	8.000	16.000	24.000	48.000
Audio- en video-voorzieningen kerkdiensten		40.000	60.000	100.000
Totaal		74.750	112.125	223.000

Twee pioniersplekken worden voor een belangrijk deel gefinancierd uit het Ad Voogt fonds.

In 2020 en 2021 zijn of worden faciliteiten om de kerkdiensten via internet te streamen voor € 10.000 per kerkgebouw gesubsidieerd.

3. Reserve Langdurig ziekteverzuim

Uit deze reserve worden de lonen, traktementsbijdragen en reïntegratieuitgaven betaald van werknemers en predikanten na de eerste zes ziekte weken. Deze reserve wordt vanuit de exploitatie aangevuld via een toeslag op de loonkosten en de traktementsbijdragen.

Verloop reserve ziekteverzuim:	2020	2019
Stand begin boekjaar	46.432	53.262
Aanvulling t.l.v. algemene reserve	100.000	
Toeslag op loonkosten en traktements	31.197	14.637
Compensatie loonkosten en begeleiding	56.918-	21.467-
Totaal	120.712	46.432

In 2020 is voor drie langdurig zieke medewerkers een beroep gedaan op deze reserve. Al in voorgaande jaren werd ingeteerd op de reserve. Daarom zijn in 2020 de regels voor vergoeding aangescherpt en is de toeslag op de loonkosten verhoogd. Eenmalig is € 100.000 toegevoegd uit de algemene reserve.

4. Project archivering PGU

Het CvK heeft ingestemd met een projectvoorstel om in enkele jaren de achterstand in het inventariseren en in bewaring geven van de PGU-archieven weg te werken. Daarvoor is € 60.000 vrijgemaakt uit de algemene reserve. Het eerste deel van het project is in 2020 afgerond, kosten € 30.479.

5. Project herontwikkeling Bethelkerk

Het CvK heeft besloten vanuit de algemene reserve van de PGU maximaal € 400.000 bij te dragen aan het project voor de herontwikkeling van de Bethelkerk. Ook de wijk Kerk op Zuilen heeft een bestemmingsreserve voor dit project gevormd voor maximaal € 350.000; zie verderop.

Het project kent de nodige onzekerheden. Het betreft dan ook voorwaardelijke reserveringen, waarbij nog aan strikte voorwaarden moet worden voldaan, voor het CvK definitief kan instemmen met de investeringen.

6. Verevening rendement wijkreserves

Vanaf dit boekjaar vindt verevening over meerdere jaren plaats van het rendement op de wijkreserves via deze nieuwe reserve. In 2020 is € 20.800 gereserveerd. Zie verder de toelichting bij de financiële baten.

Overige bestemmingsreserves PGU

Er werd € 3.803 besteed ten laste van het studiefonds voor de predikanten. De andere bestemmingsreserves van de PGU zijn in 2020 niet aangesproken.

Bestemmingsreserves wijken

De wijkraden van kerkrentmeesters kunnen bij de resultaatbestemming voorstellen doen voor de eigen bestemmingsreserves van de wijk. Deze worden door het CvK beoordeeld bij de bespreking van de jaarrekening. De mutaties van deze bestemmingsreserves vinden plaats bij de wijk/kostenplaats, waar de reserve onder valt.

<u>Specificatie per wijk</u>	<u>31-12-2019</u>	<u>bij</u>	<u>af</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>Toelichting mutaties</u>
EUG					
Vernieuwing gemeente	32.000			32.000	
Jacobikerkerk					
Tweede predikant	65.190	27.000		92.190	Toevoeging
Gebouw en interieur	33.342	13.000	19.215-	27.127	Toevoeging en besteding
Coördinator ViaJacobi	10.000			10.000	
Citypastoraat Domkerk					
Restauratie Domkerk	300.000		300.000-		Naar voorziening
Personeel	112.500			112.500	
Verevening Open Dom	135.000		66.374-	68.626	Dekking tekort
Verevening verhuur	105.000		50.000-	55.000	Dekking tekort
Kapellen	40.000	4.500		44.500	
Eredienst	25.000			25.000	
Zaterdagmiddagmuziek	32.262	5.963		38.225	Verevening resultaat
Kerk op Zuilen					
Herontwikkeling Bethelkerk		350.000		350.000	Uit algemene reserve
Johannescentrumgemeente					
Kerk in de wijk	45.000			45.000	
Nieuwe Kerk					
Uitwerking beleidsplan	69.000			69.000	
Gebouw/verduurzaming	50.000		16.330-	33.670	Besteding
Pioniersplek Op Adem	15.000			15.000	
Avondmaalsstel	2.922			2.922	
Tuindorpkerk					
Interieur	5.445			5.445	
Kerkorgel (best.fonds)		13.845		13.845	Geoormerkt legaat
Wilhelminakerk					
Wilhelminakerk	17.730			17.730	
Nicolaïkerk					
Integratie met Marcus	103.359		57.000-	46.359	Dekking tekort
Verevening verhuur	42.340			42.340	
Utrecht-West					
Projectplan West	190.720	9.280		200.000	Toevoeging
Bestemmingsreserves wijken	<u>1.431.810</u>	423.588	508.919-	<u>1.346.479</u>	

Jacobikerk en Utrecht-West hebben hun positieve resultaat over 2020 gedeeltelijk toegevoegd aan bestaande bestemmingsreserves. Citypastoraat Domkerk en Nicolaïkerk hebben het operationele tekort ten laste gebracht van daarvoor ingestelde reserves.

Citypastoraat Domkerk heeft de bestemmingsreserve voor de restauratie van de Domkerk gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening ter financiering van het lopende restauratieproject. Zie toelichting bij de voorziening.

Jacobikerk en Nieuwe kerk hebben investeringen in gebouw en/of interieur gedekt uit de bestemmingsreserve voor dit doel.

Kerk op Zuilen heeft € 350.000 uit de algemene reserve vrijgemaakt voor de herontwikkeling van de Bethelkerk. Zie ook de hiervoor genoemde reserve van de PGU met dezelfde bestemming.

De Tuindorpkerk heeft een bestemmingsfonds ingesteld voor een aan het kerkorgel te besteden legaat.

De eigen jaarrekening van de Werkgroep Zaterdagmiddagmuziek Domkerk wordt geconsolideerd in de wijkjaarrekening van het Citypastoraat Domkerk. Het resultaat van de WZD wordt verrekend met de WZD-bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voor de kerkgebouwen, woningen en orgels wordt het onderhoud over meerdere jaren geëgaliseerd door middel van voorzieningen, gebaseerd op meerjarige onderhoudsbegrotingen.

<u>Onderhoudsvoorzieningen</u>	Stand 31-12-2019	Dotaties door wijk	Dotaties kapitaal	Subsidies	Uitgaven	Stand 31-12-2020
<u>Rijksmonumentale kerken</u>						
Domkerk	377.432	408.000	3.900-	409.274	1.214.403-	23.597-
Jacobikerk	192.270	58.000	1.300-	16.184	28.800-	236.354
Nicolaïkerk	388.567	58.000	1.100-	6.996	32.613-	419.850
Janskerk	396.879	58.000	1.100-	14.757	23.232-	445.304
Totaal	1.355.148	582.000	7.400-	447.211	1.299.048-	1.077.911
<u>Andere kerken</u>						
Johanneskerk	136.680	37.100	2.900	-	13.062-	163.618
Nieuwe Kerk	120.436	43.400	3.400	-	69.900-	97.336
Tuindorpkerk	169.581	37.200	2.900	-	51.081-	158.600
Wilhelminakerk	96.118	19.000	1.500	-	9.316-	107.302
Oranjekapel	79.439	16.400	1.300	-	16.725-	80.414
Totaal	602.254	153.100	12.000	-	160.084-	607.270
<u>Overig onderhoud</u>						
Woningen	262.295	30.000	-	-	18.491-	273.804
Kerkorgels	154.047	26.100	-	-	8.229-	171.918
Domkerk interieur	65.278	12.000	-	-	319-	76.959
Totaal	481.620	68.100	-	-	27.039-	522.681

Voor de vier rijksmonumentale kerken die ten laste komen van de PGU geldt een meerjarige begroting voor het onderhoud, die in 2020 is geactualiseerd. Naast de dotaties van de wijken wordt het rendement op het Kapitaal voor de Rijksmonumentale Kerken gedoteerd.

De Domkerk ondergaat vanaf 2017 tot en met 2022 een ingrijpende restauratie. Deze is apart toegelicht op de volgende pagina, inclusief de verantwoording van de dotaties en subsidies.

De BRIM-subsidies voor de Janskerk en de Jacobikerk zijn de laatste termijnen van de periode 2015-2020. De Janskerk krijgt vanaf 2021 opnieuw subsidie. Voor de Jacobi is een aanvraag vanaf 2021 niet gehonoreerd. Voor de Nicolaïkerk is € 21.800 ontvangen als eerste termijn van de periode 2020-2025. Dit is verrekend met een terugbetaling van € 14.804 op basis van de eindafrekening van de BRIM-periode 2014-2019.

Voor de niet rijksmonumentale kerken geldt een meerjaren onderhoudsbegroting vanaf 2016. Het merendeel van de dotaties komt direct ten laste van de betreffende wijk. Daarnaast wordt het rendement op het Kapitaal niet rijksmonumentale kerken gedoteerd.

Onder de voorziening voor de woningen van de PGU vallen een aantal pastorieën en voormalige kosterswoningen. De meerjarenbegroting is door aan- en verkopen op dit moment niet actueel. De dotatie van € 30.000 ten laste van PGU-centraal wordt op dit moment geacht voldoende te zijn.

De orgelvoorziening heeft betrekking op de twintig orgels en vleugels in de kerken van de PGU. Alleen de Domkerk heeft een voorziening met meerjarenbegroting voor het interieur.

Restauratieproject Domkerk 2017-2022

In 2017 is gestart met een restauratie van de Domkerk, in het bijzonder van het natuursteen aan de buitenzijde. De planning loopt tot en met 2022. Hiervoor zijn belangrijke subsidies verstrekt door het rijk, via de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE), door de provincie Utrecht, de gemeente Utrecht, stichtingen en particulieren.

Hieronder een overzicht van het verloop van de onderhoudsvoorziening van de Domkerk vanaf de start van het restauratieproject in 2017. De toevoegingen bestaan uit subsidies en dotaties. De bestedingen hebben zowel betrekking op de restauratie als op ander (regulier) onderhoud.

<u>Onderhoudsvoorziening Domkerk</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021/2022</u>
Stand voorziening per 1-1	465.263	392.948	1.514.708	377.432	23.603-
Subsidie RCE BRIM 2017-2022	57.956	57.956	57.956	57.956	154.493
Subsidie RCE SIM 2018	-	1.890.000	-	-	210.000
Subsidie Prov.Utrecht Erfgoedparels	157.500	135.000	425.800	-	43.700
Subsidie Gemeente Utrecht	150.000	-	-	201.000	99.000
Subsidies fondsen en particulieren	223.608	277.500	84.000	150.318	10.000
Dotaties voor onderhoud	53.500	54.000	56.000	58.000	122.000
Dotaties voor restauratie	-	-	-	50.000	100.000
Dotatie bestemmingsreserve	-	-	-	300.000	-
Dotaties kapitaal rijksmonumenten	5.400	1.433	447	3.900-	10.000-
Kosten restauratie en onderhoud	720.279-	1.294.125-	1.761.477-	1.214.403-	566.044-
Stand voorziening per 31-12	392.948	1.514.708	377.432	23.603-	139.540

Verwacht wordt in 2021 en 2022 nog € 566.000 te zullen besteden.

Vanaf 2016 is door de wijk CP Domkerk via de resultaatbestemmingen € 300.000 gereserveerd voor de restauratie. In 2020 is duidelijk geworden dat deze bestemmingsreserve voor de restauratie plus de voor de komende jaren beoogde reserveringen nodig zijn om de restauratie te financieren en de voorziening op peil te houden.

Daarom is de bestemmingsreserve nu (als incidentele last) gedoteerd aan de voorziening en wordt vanaf 2020 jaarlijks € 50.000 extra gedoteerd ten behoeve van de restauratie.

<u>Specificatie subsidies van fondsen etc. :</u>	<u>2020</u>	<u>2021 e.v.</u>	
Hendrik Muller Fonds	20.000		
Stichting Gravin van Bylandt	10.000	10.000	
Stichting Vrienden van de Dom	2.000		
Opbrengst verkoop puzzels	5.318		
Fonds (anoniem)	75.000		
RDO Balijs van Utrecht	25.000		
Stichting Beyers Kameren	13.000		
Totaal	150.318	10.000	

} specifiek
voor nieuwe
toiletten

- specificaties balans -

<u>Langlopende schulden</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Wijkvereniging Nieuwe Kerk, belegging (incl. rendement)	210.048	206.523
Garantiesom van Stichting BB EUG	50.000	50.000
Totaal langlopende schulden	<u>260.048</u>	<u>256.523</u>

De Wijkvereniging Nieuwe Kerk neemt deel in de algemene beleggingsportefeuille van de PGU. Het aandeel van de wijkvereniging in het rendement wordt jaarlijks toegevoegd aan de vordering op de PGU.

De PGU heeft een garantiesom van € 50.000 van de Stichting Belangenbehartiging EUG ontvangen als waarborg voor de salariskosten van de katholieke pastores, die aan de externe stichting Providebit worden doorbelast.

<u>Kortlopende schulden</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Crediteuren PGU-Centraal	183.958	256.550
Vakantiegeld, loonheffingen en pensioenpremies	94.321	77.225
Nog te betalen kosten	79.729	73.046
NOW-voorschotten	47.411	-
Vooruit ontvangen	22.570	23.204
Overlopende Kerkbalans-bijdragen	17.783	14.249
Subsidies onderhoud Buurkerk	17.510	-
Ontvangen borg	11.400	11.400
Totaal kortlopende schulden	<u>474.682</u>	<u>455.674</u>

Overige rechten en verplichtingen

Rechten en verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen.

Prinsenhof

Voor de realisatie en exploitatie van het gezondheidscentrum Prinsenhof heeft de PGU in 2015 de 'Protestantse Stichting Exploitatie Prinsenhof' opgericht. Deze kerkelijke steunstichting is een zogenaamde met de PGU 'verbonden partij'. Alle baten alsmede een eventueel liquidatiesaldo, komen ten goede aan de PGU. Het bestuur bestaat uit leden van het moderamen van het CvK.

In opdracht van de stichting is het gezondheidscentrum gebouwd op het perceel aan de Eykmanlaan dat eigendom is van de PGU. Vanaf de oplevering medio 2016 is de Prinsenhof voor tenminste 10 jaar verhuurd aan een samenwerkingsverband van zorgverleners.

De PGU beoogt via deze stichting een deel van haar financiële reserves op een verantwoorde wijze te investeren en een stabiel rendement te verwerven, naast de beleggingen in effecten.

De PGU heeft in 2016 een lening verstrekt van € 2.200.000 voor de realisatie van de Prinsenhof. De investeringen die door de PGU zijn gedaan ter voorbereiding van de herontwikkeling en de bouwrente zijn hierin opgenomen.

De stichting is dus eigenaar van het in 2016 opgeleverde gezondheidscentrum. Sindsdien ontvangt de stichting huur van de zorgverleners.

Vanaf 1 juli 2016 wordt de lening in 30 jaar annuïtair afgelost, tegen een rente van 4% per jaar.

De stichting huurt het perceel van de PGU voor ruim € 10.000 per jaar; de huur wordt jaarlijks geïndexeerd.

Verwacht wordt dat de exploitatie door de Stichting gedurende een aantal jaren negatief zal zijn door de hoge rentelasten. Zie verder de eigen jaarrekening van de Stichting Exploitatie Prinsenhof.

Specificaties Baten en Lasten

BATEN

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Gebouwen				
Verhuur en catering	637.700	477.956	907.150	885.703
Overige exploitatie	74.850	73.955	222.500	210.600
Verhuur pastorieën	38.000	40.778	38.000	31.056
Totaal	750.550	592.689	1.167.650	1.127.358

Door de coronacrisis moesten de kerkgebouwen bijna het hele jaar helemaal of grotendeels gesloten blijven. De inkomsten uit verhuur en catering werden ten opzichte van 2019 bijna gehalveerd. In bijlage 4 is de verhuur per kerkgebouw gespecificeerd. De kerken met doorlopende vaste huurcontracten hadden relatief nog het minste last van de terugval door corona.

De 'overige exploitatie' heeft vooral betrekking op de specifieke inkomsten van de Domkerk uit de Domshop en uit giften in de offerblokken. Ook die geldstromen vielen door de sluiting van de Dom grotendeels weg.

Ten opzichte van de realisatie 2019 daalden de inkomsten uit gebouwen met € 535.000. Ten opzichte van de begroting kwam het tekort uit op € 575.000.

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Bijdragen				
AKB - Kerkbalans	1.350.200	1.344.760	1.354.400	1.325.664
Solidariteitskas	9.000	10.895	10.500	10.220
Paascollecte	9.000	-	9.500	9.750
Bijdragen via wijk	113.750	120.804	105.400	118.589
Collecten	68.700	92.944	70.600	85.548
Acties en giften	59.000	242.922	32.300	60.850
Totaal	1.609.650	1.812.324	1.582.700	1.610.619

Ook in 2020 bleven de opbrengsten van de Actie Kerkbalans ongeveer gelijk aan de voorgaande jaren. Zie bijlage 3 voor de ontwikkeling per wijk in de afgelopen vijf jaar.

De kerkrentmeesters deden in de loop van 2020 niet tevergeefs een beroep op de leden om extra bij te dragen om het tekort door de weggevallen gebouweninkomsten op te vangen. Het totaal aan bijdragen uit de gemeente kwam ruim € 225.000 hoger uit dan begroot.

De Paascollecte kreeg in het kader van de coronacrisis een diakonale bestemming.

BATEN - vervolg

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
Financiële baten				
Rendement beleggingen PGU	240.000	166.130	240.000	782.846
Aandeel derden in rendement	-	3.525-	5.000-	16.144-
Rendement Kap. rijksmonumenten	5.000-	7.421-	-	779
Rendement lening Prinsenhof	81.000	81.483	83.000	84.347
Rendement t.b.v. onderhoud	-	-	17.700-	-
Overige financiële baten	5.000	9.557	200-	7.564
Totaal	321.000	246.224	300.100	859.392

De financiële baten kwamen uit op bijna € 250.000. In de begroting was uitgegaan van € 300.000. Voor een verdere toelichting op de rendementen: zie balansspecificaties.

De wijken hebben recht op het rendement op de eigen wijkreserves. Volgens afspraak wordt als grondslag 90% van de rekening courant stand per 1-1-2020 aangehouden. Daarover wordt het gewogen gemiddelde rendement van de beleggingsportefeuille en de lening voor de Prinsenhof vergoed. Over 2020 was dit 2,10% en is € 118.900 toegerekend aan de wijken.

Vanaf 2020 gaat het wijkrendement niet meer direct naar de wijkexploitaties. Het CvK heeft besloten telkens het gemiddelde wijkrendement van vijf achterliggende jaren uit te keren. Daarmee wordt het jaarlijkse rendement van de wijken geëgaliseerd en voorspelbaar. Zo was al voor de aanvang van het boekjaar 2020 bekend dat de wijken € 98.100 gingen ontvangen, het gemiddelde over de jaren 2014 t/m 2018.

Het positieve verschil, € 118.900 -/- € 98.100 = € 20.800 is bij de resultaatbestemming naar de nieuwe bestemmingsreserve voor de verevening van de rendementen geboekt en zal in komende jaren aan de wijken worden uitgekeerd.

Het rendement op het Kapitaal Rijksmonumentale kerken is bestemd voor het onderhoud van de binnenstadskerken. De negatieve rente leidde tot een onttrekking aan de voorzieningen van € 7.400. Het Kapitaal voor de overige kerken maakt dat deel uit van de algemene beleggingen. Het rendement, te weten € 12.000, is toegevoegd aan de voorzieningen.

Recapitulatie verdeling financiële baten

Naar wijkexploitaties op basis van 2014-2018	98.100
Naar vereveningsreserve wijken	20.800
Rendement rijksmon. kerken uit voorzieningen	7.400-
Rendement overige kerken naar voorzieningen	12.000
Bijdrage aan exploitatie PGU-centraal	122.724
Totaal	246.224

BATEN - vervolg

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Subsidies	2021	2020	2020	2019
Wijkverenigingen/stichtingen	123.200	137.066	147.200	137.356
NOW-tegemoetkomingen		109.470		
Overige subsidies	265.150	163.513	166.100	196.974
Totaal	388.350	410.049	313.300	334.330
Specificatie subsidies:		2020		2019
PGU: NOW-tegemoetkomingen rijksoverheid		109.470		-
PGU: PKN voor studentenpastoraat		52.850		52.008
PGU: Balije van Utrecht		2.655		2.655
EUG: Stichting Providebit voor RK pastores		54.758		55.668
Jacobikerk: subsidies voor project ViaJacobi		23.150		25.000
Jacobikerk: Wijkvereniging		22.000		8.000
Jacobikerk: Bram Nautafonds voor jeugdwerk		6.000		11.600
CP Dom: Werkgroep Zaterdagmiddagmuziek		35.200		35.200
CP Dom: Vrienden van de Dom		25.000		25.000
Utrecht-West: Wijkstichting Oog in Al		16.866		16.156
Nicolaikerk: Wijkstichting		38.000		53.000
De Haven: PKN voor pioniersplek		2.300		3.800
De Haven: Maatschappij van Welstand		5.000		5.500
De Haven: Diakonie (PDU)		5.000		4.000
Fluisterstille Stem: PKN voor pioniersplek		9.800		9.800
Fluisterstille Stem: Maatschappij van Welstand		2.000		4.000
Andere subsidies 2019		-		22.943
Totaal		410.049		334.330

De PGU heeft een beroep gedaan op de NOW-regeling van de overheid voor een tegemoetkoming in de loonkosten bij omzetverlies vanwege corona. Er zijn voorschotten ontvangen voor de drie NOW-tijdvakken in 2020. De definitieve afrekening volgt later. Op basis van de nu bekende gegevens is uitgegaan van een tegemoetkoming van € 110.000. Deze is hier verantwoord als subsidie en verdeeld over de wijken op basis van het verlies aan gebouweninkomsten. Wellicht komt de definitieve tegemoetkoming hoger uit, dan volgt nog een verrekening.

Naast externe subsidies worden door de wijken ook interne PGU subsidies ontvangen uit het Ad Voogt fonds. Door de consolidatie is het totaal voor de PGU als geheel nihil. In totaal betrof het in 2020 € 74.750 aan Ad Voogt subsidies. Voor een overzicht van de projecten: zie specificatie bestemmingsreserve.

De subsidies voor het onderhoud van de kerkgebouwen worden verantwoord in combinatie met de kosten voor het onderhoud onder Lasten gebouwen.

LASTEN

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Gebouwen	2021	2020	2020	2019
Onderhoud kerken en woningen	543.100	488.653	438.400	447.707
Huur kerken	70.600	42.654	43.500	40.907
Huur wijkgebouwen	54.300	55.790	65.900	58.887
Huur pastorieën	14.000	13.319	13.000	12.900
Kerkorgels	26.100	26.230	26.600	26.230
Interieur en inventaris	27.000	104.881	34.500	51.107
Energie en water	205.550	157.375	212.150	183.150
Belastingen en verzekeringen	95.300	98.121	78.550	76.510
Kosten beheer	74.950	77.018	81.600	82.144
Overige kosten	10.400	2.874	10.400	19.603
Af: doorbelasting	12.000-	14.000-	12.000-	12.726-
Totaal	1.109.300	1.052.916	992.600	986.418

De onderhoudskosten bestaan voor het grootste deel uit de dotaties voor de voorzieningen, van waaruit het onderhoud wordt gefinancierd. Zie ook de specificaties van de voorzieningen.

In verband met de coronasituatie investeren alle wijken in beeld- en geluidvoorzieningen voor het streamen van de kerkdiensten via internet, vandaar de hoge kosten voor inventaris. Deze worden tot een maximum van € 10.000 per kerk gesubsidieerd uit het Ad Voogtfonds.

Door de coronasituatie kwamen de energielasten lager uit dan begroot. De verzekerings-premies stegen meer dan verwacht.

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
Medewerkers	2021	2020	2020	2019
Predikanten PGU	965.650	928.605	951.600	613.307
Predikanten inhuur	7.700	12.635	1.200	120.371
Preekbeurten	27.500	27.349	25.300	45.443
Medewerkers PGU	1.047.100	1.052.070	979.700	932.242
Medewerkers inhuur	45.800	51.609	87.800	67.852
Musici speelbeurten	11.900	8.665	9.000	12.110
Overige personeelskosten	38.850	25.971	15.600	19.849
Af: doorbelasting aan Diaconie	92.000-	92.000-	92.000-	91.500-
Af: doorbelasting overig	30.200-	31.433-	4.700-	2.093-
Totaal	2.022.300	1.983.470	1.973.500	1.717.580

Er waren in 2020 14 predikanten verbonden aan de PGU. De totale normbezetting bedraagt 10,4 FTE. De medewerkers in loondienst van de PGU zijn pastoraal werkers, koster/beheerders, kerkmusici en bureaumedewerkers. Eind 2020 betrof het 36 medewerkers, waarvan velen met een klein dienstverband. Er zijn substantieel extra kosten gemaakt voor vervanging van zieke medewerkers. Deze zijn voor een belangrijk deel gedekt uit de reserve voor langdurig ziekteverzuim.

De aan de Diaconie doorbelaste loonkosten en de doorbelastingen bij de andere kostenrubrieken hebben betrekking op de kosten van het Bureau van de PGU, waarvan een evenredig deel wordt doorberekend. De totale doorbelasting aan de Diaconie bedroeg € 123.584.

LASTEN vervolg

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
<u>Gemeenteleven</u>				
Kerkdiensten	46.050	45.571	35.700	26.341
Wijkwerk	41.100	16.454	40.900	26.266
Jeugd	16.050	6.740	16.750	12.223
Kerkblad	27.750	26.286	13.100	27.101
Wijkactiviteiten	95.850	71.500	86.250	63.222
Totaal	226.800	166.550	192.700	155.154

Onder kosten voor gemeenteleven vallen vooral de uitgaven door de wijken rond de activiteiten in en voor de eigen wijkgemeente. Omdat vanwege corona weinig gemeente-activiteiten mogelijk waren, werden er minder kosten gemaakt.

Centraal worden hier de kosten en baten van 'De PUP' geboekt. Na aftrek van de inkomsten uit abonnementen, advertenties en subsidie bedroegen de kosten € 13.000.

Onder de 'Wijkactiviteiten' valt het project om de archieven van de PGU op orde te brengen. Hieraan is in 2020 € 30.479 besteed. Deze kosten komen ten laste van de hiervoor gevormde bestemmingsreserve.

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
<u>Administratie en beheer</u>				
Administratie en vergaderingen	23.900	15.892	44.050	17.319
Drukwerk en kopiëren	38.350	27.822	40.300	36.842
Porti en verzendkosten	19.450	16.446	17.750	16.092
Representatie	8.900	10.271	8.900	9.013
Automatisering / ICT	53.850	53.483	51.600	53.015
Inkoop	25.200	16.522	25.800	22.099
Vrijwilligers	10.850	5.537	12.400	7.979
Overig beheer	36.850	50.146	35.950	51.810
Af: doorbelasting	20.000-	17.584-	20.000-	19.245-
Totaal	197.350	178.535	216.750	194.924

De totale kosten voor administratie en beheer zijn lager dan het vorige boekjaar. Ook hier speelt corona een rol. Onder 'Overig beheer' vallen € 20.000 aan advieskosten en € 12.000 aan accountantskosten.

In de hogere begroting was een extra investering in publiciteit voorzien, die achterwege is gebleven.

LASTEN vervolg

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
<u>Verplichtingen</u>	2021	2020	2020	2019
PKN quotum	77.500	77.500	80.600	80.734
PKN Solidariteitskas	20.000	19.970	20.700	20.700
Andere verplichtingen	11.700	18.009	13.600	12.444
Totaal	109.200	115.479	114.900	113.878

De verplichtingen betreffen in de geconsolideerde jaarrekening vooral de bijdragen van de PGU aan de PKN.

Onder andere verplichtingen vallen de bijdrage van Utrecht-West aan het werk van de Diakonie in de Wijkplaats en de subsidie van de PGU aan de pioniersplek Choral Evensong & Pub, die wordt gedekt uit het Ad Voogt fonds.

In de wijkjaarrekeningen valt onder de verplichtingen ook het aandeel in de gemeenschappelijke kosten van de PGU. In de consolidatie valt deze interne doorbelasting weg. In 2020 werd € 160.000 aan centrale kosten toegerekend aan de wijken. De verdeling is gebaseerd op het totaal aan baten per wijk en op (de ondersteuning door het Bureau voor) kerkgebouw en personeel. Daarnaast dragen de wijken Dom, Jacobi, Nieuwe kerk en Nicolaï elk nog € 5.000 extra bij.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

	Begroting 2021	Realisatie 2020	Begroting 2020	Realisatie 2019
<u>Incidentele baten</u>				
Verkoop pastorie Oudwijk 47		-		916.559
Legaten		145.001		56.812
Overige incidentele baten		-		8.807
Totaal		145.001		982.178
<u>Incidentele lasten</u>				
Bouw woning Leeuwesteyn		176.310-		320.669-
Aankoop pastorie Romerostraat 580		-		547.472-
Extra dotatie restauratie Domkerk		300.000-		-
Overige incidentele lasten		37.260-		16.705-
Totaal		513.570-		884.846-
<u>Herwaardering vastgoed</u>				
Mutatie waardering woningen		502.310		256.669
Totaal incidenteel		133.742		354.001

Overeenkomstig de richtlijnen van de PKN worden aan- en verkopen van onroerend goed en ontvangen legaten als incidentele baten en lasten verantwoord. Hetzelfde geldt voor de herwaardering van het onroerend goed. Tot en met 2018 werden deze opbrengsten en kosten rechtstreeks verrekend met het eigen vermogen.

Voor de onroerend goed transacties en de herwaardering: zie specificaties materiële vaste activa.

De wijk CP Domkerk heeft als incidentele last de opgebouwde bestemmingsreserve voor de restauratie gedoteerd aan de onderhoudsvoorziening. Zie ook de toelichting op de restauratie bij de specificaties van de voorziening.

Er werden in 2020 vijf legaten ontvangen: voor CP-Dom (twee keer), Tuindorp, Jacobi en Nieuwe Kerk. Daarnaast zijn twee nalatenschappen voor CP-Dom en West in 2020 aangekondigd. Deze zijn volgens de meest actuele richtlijnen ook al verwerkt in het resultaat van 2020 en als vordering voor in totaal € 110.000 geactiveerd.

Twee erfenissen bleken in het verleden niet correct te zijn afgewikkeld. De € 31.455 die Kerk op Zuilen en Tuindorp moesten terugbetalen van de destijds ontvangen legaten zijn geboekt als incidentele lasten.

RESULTAATBESTEMMING

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
<u>Verdeling resultaat</u>	2021	2020	2020	2019
Uit bestemmingsreserves	285.200-	674.869-	219.700-	87.657-
Naar bestemmingsreserves	28.200	126.946	74.500	326.656
Mutatie herwaarderingsreserve	-	502.310	-	256.669
Naar algemene reserves	338.400-	256.307-	18.500	622.079
<u>Herbestemming gedurende boekjaar</u>				
Naar bestemmingsreserves		910.000		
ten laste van algemene reserves		910.000-		
Totaal resultaat	595.400-	301.921-	126.700-	1.117.747

Via de resultaatbestemming wordt het resultaat van het boekjaar verrekend met het eigen vermogen.

In de loop van het boekjaar 2020 had het CvK al besluiten genomen voor de vorming/aanvulling van bestemmingsreserves ten laste van de algemene reserves voor in totaal € 910.000.

Bij de eigenlijke bestemming van het exploitatieresultaat is € 674.869 ten laste gebracht van bestemmingreserves naast € 126.946 aan toevoegingen.

Zie verder de balansspecificaties voor de mutaties per bestemmingsreserve.

De toename van de herwaarderingsreserve vastgoed in het eigen vermogen correspondeert met de mutatie van de waardering van de woningen.

Het resterende tekort van € 256.307, dat vooral het gevolg is van de coronacrisis, komt ten laste van de algemene reserves van PGU-centraal en van de wijken. Al in het voorjaar van 2020 voorzag het College van Kerkrentmeesters de financiële problemen. Daarom is toen € 622.079 van het resultaat over 2019 toegevoegd aan de algemene reserves, als buffer voor het tekort over 2020.

Bijlage 1: Balans en weerstandsvermogen per wijk/kostenplaats

Balans per 31-12-2020	Centraal	Jans gem	Jacobi	CP Dom	Zuilen	Johannes	Nwe kerk	Tuindorp	Wilhelm	Nicolai	West	Haven	Fluister	Janskerk	B-kerk	PGU
Activa																
Materiële vaste activa	5.088.380													1.150		5.089.530
Financiële vaste activa	16.472.200															16.472.200
Vorderingen	578.410	14.145	6.782	21.011		10.137	925	2.344	615	7.328	60.000	830	2.000		1.250	705.776
Liquide middelen	1.482.423	8.674	62.045	43.412	6.290	13.926	262	4.695	6.424	19.017	4.425	5.131	4.814	256.561		1.918.099
Rekening Courant PGU	-6.155.943	305.822	716.855	792.397	713.678	350.859	486.496	407.426	252.894	1.122.583	831.894	63.403	4.699	106.937	0	0
Totaal activa	17.465.471	328.641	785.683	856.819	719.969	374.921	487.683	414.464	259.933	1.148.928	896.319	69.363	11.513	364.649	1.250	24.185.605
Passiva																
Algemene reserve	5.051.900	236.845	373.839	261.593	282.698	168.892	221.834	200.097	133.256	595.685	629.099	61.533	10.131			8.227.401
Saldo baten en lasten	-280.369	2.435	1.632	55.917	-7.035	-9.465	31.997	15.416	-10.733	-9.615	67.220	7.830	1.382	-122.919	0	-256.307
Herwaarderingsreserve	5.081.979															5.081.979
Kapitaal groot onderhoud	5.414.053			90.756												5.504.809
Bestemmingsreserves	1.338.651	32.000	129.317	343.851	350.000	45.000	120.592	19.289	17.730	88.699	200.000					2.685.130
Eigen vermogen	16.606.214	271.280	504.788	752.117	625.662	204.427	374.424	234.802	140.253	674.768	896.319	69.363	11.513	-122.919	0	21.243.012
Voorzieningen onderhoud	284.845		264.093	96.051	92.247	170.270	106.232	159.679	119.046	451.709				463.691		2.207.863
Schulden	574.412	57.361	16.801	8.651	2.060	225	7.027	19.983	634	22.450				23.877	1.250	734.730
Totaal passiva	17.465.471	328.641	785.683	856.819	719.969	374.921	487.683	414.464	259.933	1.148.928	896.319	69.363	11.513	364.649	1.250	24.185.605

Weerstandsvermogen	Jans gem	Jacobi	CP Dom	Zuilen	Johannes	Nwe kerk	Tuindorp	Wilhelm	Nicolai	West	Haven				
Eigen vermogen	271.280	504.788	752.117	625.662	204.427	374.424	234.802	140.253	674.768	896.319	69.363				
Garanties	50.000				29.000		71.000								
Vaste exploitatiekosten	190.350	436.142	517.765	82.276	188.118	290.190	220.447	99.699	382.549	94.150	38.166				
Weerstandsfactor	169%	116%	145%	760%	124%	129%	139%	141%	176%	952%	182%				
Definitie weerstandsvermogen								Garanties voor wijk	Garantie door	Garantie	Geldig tm				
Het eigen vermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves) van een wijkgemeente plus eventuele garanties van derden dienen hoog genoeg te zijn om de vaste kosten voor kerkgebouw, medewerkers en verplichtingen voor een jaar te garanderen								Oec Janskerkgemeente Johannescentrumgemeente. Tuindorpkerk	Stichting BB EUG gemeenteleden Wijkvereniging L-T-T	50.000 29.000 71.000	nvt 2022 2020				

Bijlage 2: Baten en Lasten per wijk / kostenplaats

Realisatie 2020	Centraal 00	Jans gem 01	Jacobi 02	CP Dom 04	Zuilen 06	Johannes 08	Nwe kerk 10	Tuindorp 11	Wilhelm 12	Nicolai 13	West 16	Haven 18	Fluister 20	Janskerk 21	B-kerk 05	BR alg *) 29	PGU Tot
Baten																	
Gebouwen	55.651	3.705	27.236	125.297	25.924	74.898	31.968	59.505	16.978	38.991				117.086	15.450		592.689
Bijdragen	18.361	142.308	384.999	222.311	68.841	100.110	286.685	173.303	68.322	240.800	87.508	14.580	2.836			1.361	1.812.324
Financiële baten	121.452	4.100	8.600	15.321	18.252	5.700	8.500	7.300	4.800	13.500	12.200	2.700		3.000		20.800	246.224
Subsidies	55.505	54.758	70.094	112.414	1.691	6.415	12.663	11.739	2.969	46.152	16.866	31.050	27.800	34.683		-74.750	410.049
Totaal baten	250.968	204.871	490.929	475.343	114.708	187.123	339.817	251.847	93.069	339.444	116.574	48.330	30.636	154.769	15.450	-52.589	3.061.288
Lasten																	
Gebouwen	62.292	40.783	148.187	217.354	23.751	79.392	103.014	95.301	36.084	111.999	11.185	8.488		107.440	7.645		1.052.916
Medewerkers	374.558	133.268	252.956	257.311	40.825	93.026	161.476	105.846	50.715	237.049	64.765	24.979	19.350	137.824		29.524	1.983.470
Gemeenteleven	13.225	4.956	12.544	50.725	6.424	1.085	19.634	7.714	1.188	12.893	3.526	2.156				30.479	166.550
Beheer en administratie	56.072	7.129	23.602	23.227	6.166	7.386	15.326	5.693	2.916	10.617	2.397	177	9.004	8.823			178.535
Verplichtingen	-151.121	16.300	35.000	43.100	17.700	15.700	25.700	19.300	12.900	33.500	18.200	4.700	900	23.600			115.479
Totaal lasten	355.027	202.435	472.288	591.717	94.866	196.589	325.150	233.854	103.802	406.059	100.073	40.499	29.254	277.688	7.645	60.004	3.496.950
Normale baten en lasten																	
Baten	250.968	204.871	490.929	475.343	114.708	187.123	339.817	251.847	93.069	339.444	116.574	48.330	30.636	154.769	15.450	-52.589	3.061.288
Lasten	-355.027	-202.435	-472.288	-591.717	-94.866	-196.589	-325.150	-233.854	-103.802	-406.059	-100.073	-40.499	-29.254	-277.688	-7.645	-60.004	-3.496.950
Operationeel resultaat	-104.059	2.435	18.641	-116.374	19.842	-9.465	14.667	17.993	-10.733	-66.615	16.500	7.830	1.382	-122.919	7.805	-112.593	-435.663
Incidentele baten en lasten																	
Legaten			3.776	66.380			1.000	13.845			60.000						145.001
Incidentele baten en lasten	-176.310			-300.000	-26.877			-2.578							-7.805		-513.570
Mutatie WOZ-waarden	502.310																502.310
Resultaat	221.941	2.435	22.417	-349.994	-7.035	-9.465	15.667	29.260	-10.733	-66.615	76.500	7.830	1.382	-122.919	0	-112.593	-301.921
Resultaatbestemming																	
Uit bestemmingsreserves			-19.215	-416.374			-16.330			-57.000						-165.950	-674.869
Naar bestemmingsreserves			40.000	10.463				13.845			9.280					53.358	126.946
Mutatie herwaarderingsres.	502.310																502.310
Saldo naar algemene reserves	-280.369	2.435	1.632	55.917	-7.035	-9.465	31.997	15.416	-10.733	-9.615	67.220	7.830	1.382	-122.919	0	0	-256.307

*) Hulpkostenplaats t.b.v Bestemmingsreserves:
boekingen tussen algemene/centrale bestemmingsreserves en exploitatie.
Zie balansspecificaties bestemmingsreserves.
Eindsaldo van deze kostenplaats per definitie 0.

Bijlage 3: Kerkbalans bijdragen per wijk

Wk	Wijkgemeente	Totale Kerkbalans-ontvangsten					vijf jaar
		2016	2017	2018	2019	2020	
01	EUG Janskerk	70.274	71.121	71.504	71.483	69.747	99%
02	Jacobikerk	238.074	237.409	237.455	246.766	254.685	107%
04	CP Domkerk	110.866	113.078	116.457	114.555	123.489	111%
06	Op Zuilen	71.867	67.038	63.789	59.607	57.936	81%
08	Johannescentrum	96.529	95.062	94.148	90.426	86.218	89%
10	Nieuwe kerk	172.607	202.907	229.632	234.069	253.705	147%
11	Tuindorpkerk	162.512	158.527	155.873	149.311	153.952	95%
12	Wilhelminakerk	60.776	59.207	56.833	55.098	52.141	86%
13	Nicolaikerk	231.875	226.429	202.282	198.293	200.569	86%
16	Utrecht-West	115.014	104.872	89.423	87.751	79.923	69%
18	De Haven	7.770	11.917	9.744	11.250	11.894	153%
Tot	PGU totaal	1.338.163	1.347.566	1.327.160	1.318.908	1.344.258	100%

Wk	Wijkgemeente	Aantal Kerkbalans-ontvangsten					vijf jaar
		2016	2017	2018	2019	2020	
01	EUG Janskerk	117	114	112	109	105	90%
02	Jacobikerk	359	330	315	313	313	87%
04	CP Domkerk	221	219	229	217	211	95%
06	Op Zuilen	286	245	221	209	204	71%
08	Johannescentrum	306	282	263	247	225	74%
10	Nieuwe kerk	224	251	263	275	285	127%
11	Tuindorpkerk	294	276	260	278	248	84%
12	Wilhelminakerk	148	139	124	113	111	75%
13	Nicolaikerk	513	480	437	401	388	76%
16	Utrecht-West	279	245	212	190	180	65%
18	De Haven	10	13	15	17	18	180%
Tot	PGU totaal	2.757	2.594	2.453	2.373	2.288	83%

Wk	Wijkgemeente	Gemiddelde Kerkbalans bijdrage					vijf jaar
		2016	2017	2018	2019	2020	
01	EUG Janskerk	€ 601	€ 624	€ 638	€ 656	€ 664	111%
02	Jacobikerk	€ 663	€ 719	€ 754	€ 788	€ 814	123%
04	CP Domkerk	€ 502	€ 516	€ 509	€ 528	€ 585	117%
06	Op Zuilen	€ 251	€ 274	€ 289	€ 285	€ 284	113%
08	Johannescentrum	€ 315	€ 337	€ 358	€ 366	€ 383	121%
10	Nieuwe kerk	€ 771	€ 808	€ 873	€ 851	€ 890	116%
11	Tuindorpkerk	€ 553	€ 574	€ 600	€ 537	€ 621	112%
12	Wilhelminakerk	€ 411	€ 426	€ 458	€ 488	€ 470	114%
13	Nicolaikerk	€ 452	€ 472	€ 463	€ 494	€ 517	114%
16	Utrecht-West	€ 412	€ 428	€ 422	€ 462	€ 444	108%
18	De Haven	€ 777	€ 917	€ 650	€ 662	€ 661	85%
Tot	PGU totaal	€ 485	€ 519	€ 541	€ 556	€ 588	121%

Bijlage 4: Exploitatie per kerkgebouw

Ontwikkeling verhuur en catering 2015 - 2020

Kerkgebouw	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 tov 2019	Toelichting
Janskerk	266.165	295.384	295.228	282.324	299.483	117.062	39%	Inclusief Domcafé, exclusief Domshop
Domkerk	122.175	111.809	119.568	150.878	131.894	60.580	46%	
Johanneskerk	85.574	76.376	90.799	107.295	101.240	74.898	74%	
Jacobikerk	87.749	54.556	97.904	76.047	73.186	26.747	37%	
Nicolaikerk	75.733	98.051	73.336	63.233	67.394	30.371	45%	
Tuindorpkerk	63.093	54.908	51.146	61.489	68.775	59.505	87%	
Nieuwe Kerk	16.492	31.416	47.411	46.269	46.052	31.968	69%	
Oranjekapel	48.063	41.001	40.101	41.759	34.075	25.924	76%	
Wilhelminakerk	22.115	19.755	28.165	38.830	32.005	16.978	53%	Tijdelijke verhuur vanaf 2018 Perceel Prinsenhof Onderverhuur Verkocht Verkocht
Bethelkerk	18.989	33.614	27.448	10.292	13.950	15.450		
Centraal	5.045	10.045	17.965	14.408	14.599	14.245		
Jans gem				3.000	3.050	3.600		
Marcuskerk	37.990	43.218	45.568	11.261				
Pniel/Triumfator	49.700	53.883	14.450					
PGU	898.884	924.018	949.089	907.086	885.703	477.329	54%	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht

Wattbaan 51-5
3439 ML Nieuwegein
Postbus 137
3430 AC Nieuwegein

T (030) 307 49 49
nieuwegein@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

A. Verklaring over de in het verslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van de Protestantse Gemeente te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2020 van de Protestantse Gemeente te Utrecht in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de in de jaarrekening opgenomen grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2020;
2. de staat van baten en lasten over 2020; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Protestantse Gemeente te Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de waarderingsgrondslagen, waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor het College van Kerkrentmeesters en de Algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht en voor het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken met als doel de Protestantse Gemeente te Utrecht in staat te stellen om aan de verantwoordingsverplichtingen te voldoen. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteleden, het College van Kerkrentmeesters en de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht en het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het verslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het verslag van het College van Kerkrentmeesters;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het College van Kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het College van Kerkrentmeesters en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het College van Kerkrentmeesters en de Algemene Kerkenraad voor de jaarrekening

Het College van Kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de in de jaarrekening opgenomen grondslagen voor financiële verslaggeving en de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN. In dit kader is het College van Kerkrentmeesters verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het College van Kerkrentmeesters noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De Algemene Kerkenraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het College van Kerkrentmeesters en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de Algemene Kerkenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 17 mei 2021

Van Ree Accountants

w.g.

A. Hoogenboom AA